

Veidojot iedzīvotājiem draudzīgu dzīvojamo apkaimi, ir būtiska teritorijas līdzsvarota izmantošana. Iedzīvotāju apmierinātībai ar savas dzīvojamās apkaimes vidi ir izšķiroša loma.

Mērķis ir vērsts uz ģimenes vērtību nostiprināšanu sabiedrībā un uz iedzīvotāju veselības uzlabošanu.

Pašvaldības rīcībā nav daudz instrumentu, lai stiprinātu ģimenisku vērtību nostiprināšanu sabiedrībā, tomēr pastāv iespējas visdažādākajos veidos atbalstīt ģimenes un veselīgu dzīvesveidu.

Tendences rāda, ka vismaz trešdaļa Rīgas skolu jauniešu vecumā no 15 – 16 gadiem lieto vai ir pamēģinājuši atkarību izraisošas vielas – tabaku, alkoholu, inhalantus vai narkotikas. Jaunieši ikdienā samērā bieži saskaras ar atkarību izraisošām vielām un to piedāvājumu, un vielas tiek izmantotas kā daļa no saskarsmes ar vienaudžiem, kā protests skolas vai vecāku izteiktām normām, konfliktu risināšanas veids gan skolas, gan ģimenes vidē.⁴³ Par to liecina pētījuma „Riska un aizsargājošo faktoru ietekme uz atkarību izraisošo vielu lietošanu”⁴⁴ rezultāti. No pētījuma var secināt, ka vislielākā ietekme uz jauniešu dzīvesveidu ir skolai un ģimenei, tāpēc, lai atturētu jauniešu no atkarību izraisošo vielu lietošanas, nepieciešama sadarbība starp ģimeni, skolu un apkārtni.

Rīgas pilsētas pašvaldība (turpmāk tekstā RP) ir pirmā, kas, pamatojoties uz likumā noteikto pašvaldības funkciju – veicināt iedzīvotājiem veselīgu dzīvesveidu - ir noslēgusi sadarbības līgumu ar Valsts Izglītības satura centru par mācību priekšmetu „Veselības mācība” un „Sociālās zinības” programmu paraugu saturu, skolēnu informētības un izpratnes veicināšanu par veselības izglītības jautājumiem un katras institūcijas kompetences ietvaros veicināt skolēnu, pedagoģu un vecāku zināšanu, attieksmju pilnveidi par veselības veicināšanas jautājumiem.

2012. gada jūnijā veiktā iedzīvotāju aptauja⁴⁵ parāda, ka ar sportošanas un aktīvās atpūtas iespējām pilsētā ir apmierināti 73,9 % iedzīvotāju, bet 10 % neapmierināti. Runājot par iedzīvotāju neapmierinātības ar sportošanas un aktīvās atpūtas iespējām Rīgā iemesliem, 40,5 % aptaujāto atbildēja, ka nav, kur sportot, 37,3 %, ka esošie aktīvās atpūtas un sporta pakalpojumi ir par samaksu un dārgi. Jāpiemin, ka 2008. gadā un 2010. gadā respondenti neapmierinātību ar sportošanas un aktīvās atpūtas iespējām biežāk pamatoja ar augstajām izmaksām (2008. gadā: 50,4 %; 2010. gadā: 55 %). Ar primārās veselības aprūpes pieeja-

⁴³ LETA

⁴⁴ Pētījums Rīgā tika sākts 2006. gadā, ik pēc diviem gadiem aptaujājot 2800 jauniešu, kuri mācās Rīgas vispārīgizglītojošo skolu 9. – 10. klasē latviešu un krievu plūsmā

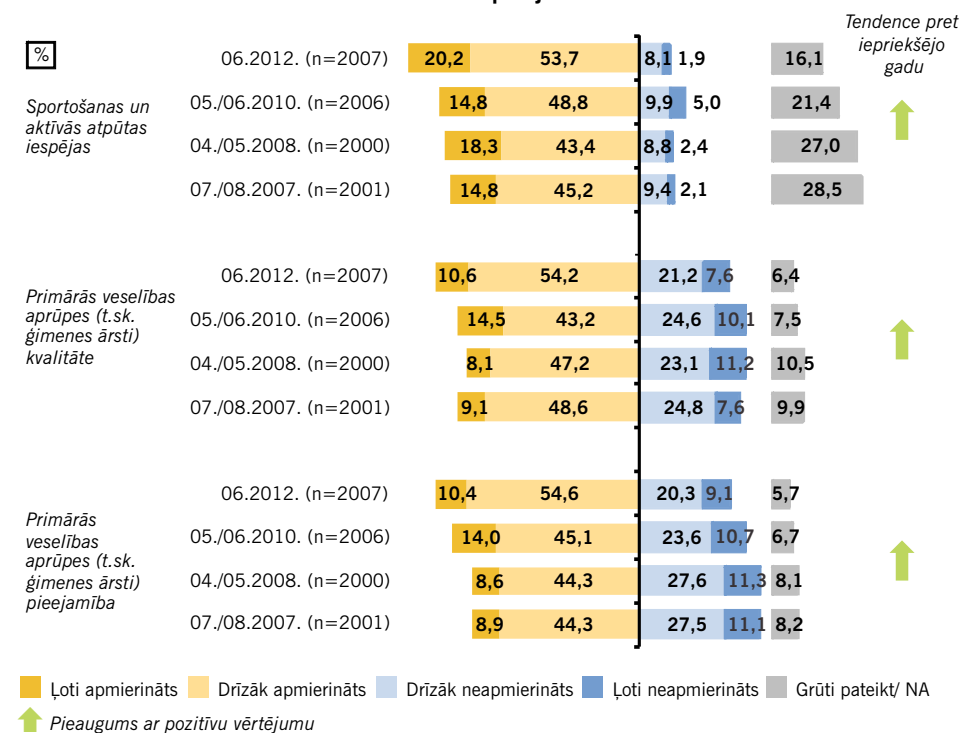
⁴⁵ Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātības ar pašvaldību indikatori”, SIA SKDS, 2012. gada jūnijs

mību apmierināti ir 65 %, neapmierināti 29,4 %, bet 5,7 % iedzīvotāju nespēja atbildēt uz šo jautājumu. Salīdzinot iepriekšējo trīs aptauju rezultātus, redzams, ka iedzīvotāju apmierinātības līmenis ar primārās veselības pieejamību pieaug. Pozitīvāks vērtējums kā iepriekšējos gados ir sniegts arī par primārās veselības aprūpes kvalitāti – apmierinātību izteica 64,8 %. Kopumā vērtējot, iedzīvotāju apmierinātības līmenis ar primārās aprūpes kvalitāti un pieejamību ir izlīdzinājies (5.1. attēls).

Analizējot respondentu atbildes apkaimēs, var konstatēt, ka ar sportošanas un aktīvās atpūtas iespējām visapmierinātākie ir Zolitūdes, Milgrāvja, Brasas, Vecpilsētas un Maskavas forštates iedzīvotāji. Negatīvu vērtējumu par sportošanas un aktīvās atpūtas iespējām sniedza Šķīrotavas, Dārziņu, Dārziema, Purvciema, Šampētera iedzīvotāji.⁴⁶

5.1. attēls

Iedzīvotāju apmierinātība ar sportošanas un aktīvās atpūtas iespējām, primārās veselības kvalitāti un pieejamību

Avots: Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātības ar pašvaldību indikatori”, SIA SKDS, 2012. gada jūnijs

⁴⁶ Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātības ar pašvaldību indikatori”, SIA SKDS, 2012. gada jūnijs

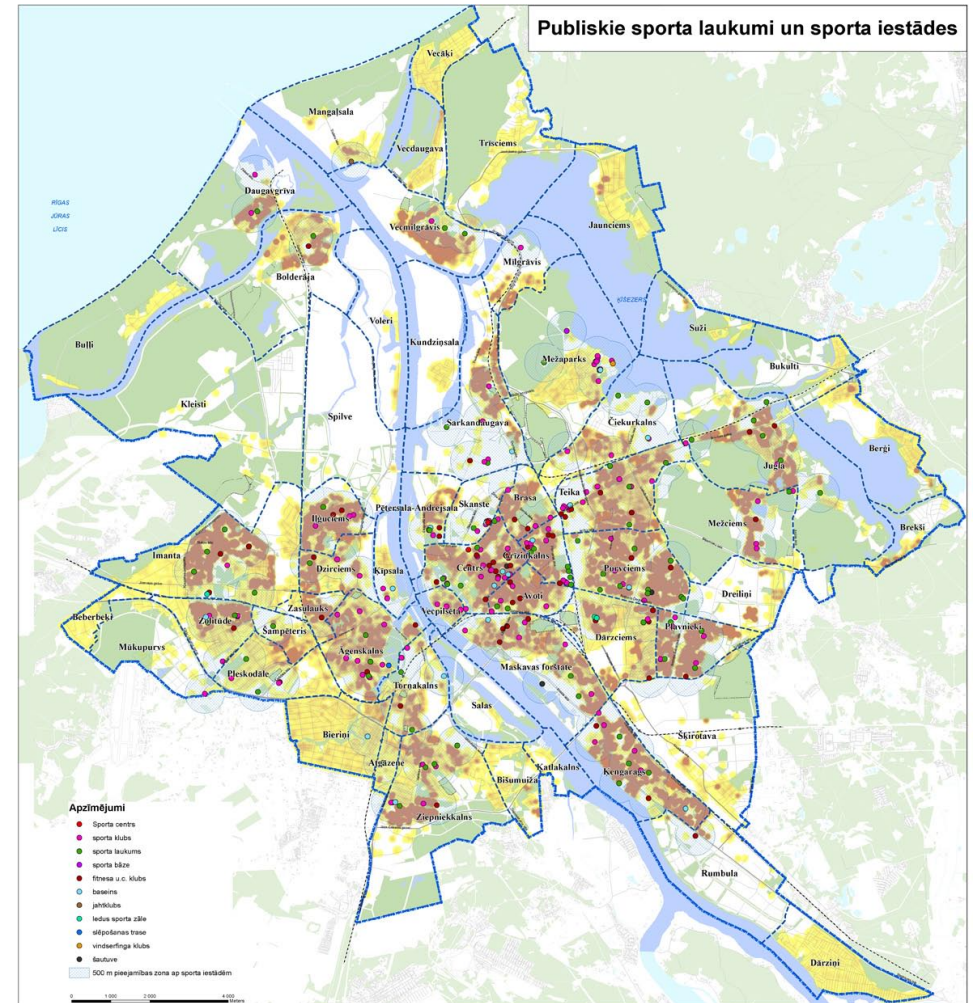
Lai nodrošinātu pilnvērtīgu mācību – treniņu procesu, ir jārisina RP sporta objektu sistēmas izveidošana – sporta haļļu pēc tipveida tehnoloģijas celtniecība pie Rīgas skolām un to sporta laukumu sakārtošana atbilstoši mūsdienu prasībām, uz to bāzes radot Rīgas reģionu sporta centru sistēmu, izveidojot efektīvu sporta bāžu apsaimniekošanas mehānismu no mācību un ārpusstundu nodarbībām brīvajā laikā.⁴⁷

Sporta laukumu un sporta iestāžu pieejamības vidējais rādītājs Rīgā ir 1,8⁴⁸, kas norāda uz pakalpojuma nepietiekamo nodrošinājumu. Ņemot vērā, ka sportiskās nodarbes izpaužas ne tikai iedzīvotāju fiziskā aktivitātē, bet tā ir arī viena no brīvā laika pavadīšanas iespējām un pat dzīvesveids, pakalpojuma pieejamību noteikti būtu nepieciešams uzlabot tādās apkaimēs kā Bergi, Dreiliņi, Jaunciems, Mīlgrāvis, Dārziņi, Vecāķi un citās, kurās pakalpojums netiek nodrošināts vispār.

Nepietiekošā apjomā pakalpojums nodrošināts arī tādās apkaimēs kā Čiekurkalns, Bierīni un Vecmīlgrāvis. Vislabākā situācija ar sporta laukumu un sporta iestāžu pieejamību ir Centra apkaimē un Grīziņkalnā, kur pakalpojuma pieejamība ir novērtēta ar augstāko vērtējumu. Arī tādās blīvi apdzīvotās apkaimēs kā Avoti, Brasa, Imanta, Ķengarags, Maskavas forštate, Torņakalns, Ziepniekkalns un Zolitūde pakalpojuma pieejamības rādītājs ir salīdzinoši augsts.⁴⁹ Kopumā vērtējot iedzīvotāju rekreācijas iespējas Rīgā, jāņem vērā arī alternatīvie risinājumi, piemēram, nodarboties ar sportiskām aktivitātēm mežos, parkos, jūras malā u. c.

2011. gada gaitā tika izstrādāta Veselības veicināšanas stratēģija 2012. – 2021. gadam „Veselīgs rīdiniēks – veselā Rīgā”, kas 2012. gada pavasarī tika apstiprināta Rīgas domē. Sabiedrības veselības stratēģija ir izstrādāta, lai nodrošinātu mērķtiecīgu ilgtermiņa visas pašvaldības darbu iedzīvotāju veselības uzlabošanā.

Rīgā 2011. gadā primārās veselības aprūpes ārstu pakalpojumu 94 darbības lokalizācijas vietās sniedza 455 ārsti, pie kuriem bija reģistrēti 711 979 pacienti.

Avots: Pētījums „Pilsētvides attīstību raksturojošo pakalpojumu kvalitāte un pieejamība Rīgas 55 apkaimēs”, SIA Datorkarte, 2012.

Mērķa „Ģimeniska, veselīga un aktīva sabiedrība” ietvaros izvirzīti 7 uzdevumi. Dažādas aktivitātes notika visos no tiem.

⁴⁷ Pētījums „Pilsētvides attīstību raksturojošo pakalpojumu kvalitātes un pieejamības novērtēšanas metodoloģija Rīgas apkaimju līmenī. I Posma atskaite”, SIA Datorkarte, 2011

⁴⁸ 0 – Pakalpojums netiek nodrošināts vispār, bet 4 – Pakalpojums nodrošināts pieprasījumam atbilstošā apjomā un kvalitātē

⁴⁹ Pētījums „Pilsētvides attīstību raksturojošo pakalpojumu kvalitāte un pieejamība Rīgas 55 apkaimēs”, SIA Datorkarte, 2012.

U5.1. Atbalstīt ģimenes, ģimenes vērtības, veicināt dzimstību

Viens no instrumentiem, kā pašvaldība var veicināt ģimeņu atbalstu, ir ar NVO starpniecību. Pārskata gadā uzdevuma ietvaros sniegts finansiāls atbalsts biedrībai „Asociācija Ģimene”, līdzfinansējot biedrības rīkoto 3. starptautisko forumu „Darbīga ģimene, kā vērtība un valsts prioritāte” 2011. gada 13. maijā. Forumā tika runāts par dabiskas ģimenes, katra cilvēka dzīvības un laulības institūta kā vērtības atjaunošanu un nostiprināšanu Latvijas sabiedrībā. Aktualizēta demogrāfiskās situācijas nopietnība, izvirzot ģimenes atbalsta politiku par prioritāti un vienīgo iespējamo ilgtermiņa risinājumu ekonomiskās un sociālās katastrofas novēršanā, iespējam attīstīt un veicināt ģimenes kā pamatšūniņas un valsts pamatinstitūcijas stabilitāti. Forumā piedalījās 100 dalībnieki.

Tāpat sniegts finansiāls atbalsts nodibinājumam „Rīgas Svētā Aleksandra Ņevska pareizticīgo baznīcas atjaunošanas fonds”, līdzfinansējot nodibinājuma rīkoto 10. starptautisko starptozaru konferenci „Baznīca, skola, ģimene”, kas notika 2011. gada 27. oktobrī. Tajā tika vērstā sabiedrības uzmanība uz garīgi tikumiskās audzināšanas, žēlsirdības ieaudzināšanas vērtībām, kā arī vērtībām, kas nozīmīgas jaunās paaudzes garīgo pamatvērtību, tikumības un morāles veidošanai visas dzīves garumā. Tika runāts par dabiskas ģimenes, katra cilvēka dzīvības un laulības institūta kā vērtības atjaunošanu un nostiprināšanu Latvijas sabiedrībā. Konferencē piedalījās 560 cilvēki, no kuriem 500 bija tieši rīdzinieki.

Bērnu un jauniešu seksuālās un reproduktīvās veselības veicināšanas jomā izstrādātas un pilotētas ģimenes veselības veicināšanas un reproduktīvas veselības veicināšanas metodiskās vadlīnijas. Minētajā pilotprojektā piedalījās 214 skolēni un 107 vecāki.

Tika veiktas lekcijas un nodarbības ciklā „Ģimenes attiecību veicināšana”, izglītojot vecākus par bērnu emocionālo un sociālo attīstību, par dažādu vecumposmu īpatnībām un riska, aizsargfaktoriem katrā vecuma posmā. 76 nodarbībās izglītoti 509 dalībnieki.

Novadītas 76 atbalsta grupu nodarbības līdzatkarīgajiem „Līdzatkarība ģimenē, kurā ir atkarīgais”.

Tika novadīta apaļā galda diskusija par abortu prevencijas jautājumiem.

Izveidots metodiskais materiāls „Sociāli – emocionālo dzīves prasmju attīstīšana” sociālajiem pedagogiem, psihologiem un sociāliem darbiniekiem darbam, lai attīstītu un nostiprinātu skolēnu sociāli – emocionālas dzīves prasmes. Metodiskā rokasgrāmata izdota 150 eksemplāros.

Lai veicinātu dzimstību un atbalstītu jaunās ģimenes RP saskaņā ar RD 2008. gada 9. decembra saistošajiem noteikumiem Nr.147 „Par vienreizēju pabalstu ģimenei sakarā ar bērna piedzimšanu”, tiek piešķirts vienreizējs pabalsts ģimenei sakarā ar bērna piedzimšanu, lai sniegtu materiālu atbalstu jaundzimušā vadaudžu nodrošināšanai. 2011. gadā pabalsts izmaksāts par 6 139 jaundzimušajiem rīdziniekiem.

U5.2. Uzlabot veselības aprūpes pieejamību

Pārskata gadā uzdevuma ietvaros noorganizēti 8 semināri Rīgā strādājošiem ģimenes ārstiem par nosūtīšanas kārtību uz Veselības un darbības ekspertīzes ārstu valsts komisiju (VDEĀVK) jautājumu lemlšanai par invaliditāti, par prognozējamo invaliditāti, par ģimenes ārstu lomu sociālajā sistēmā, lai uzlabotu veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību. Seminārus apmeklējuši 118 ārsti.

Atbalstīti 19 332 bezatlīdzības asins donori Rīgā, kompensējot transporta izdevumus LVL 1,00 apmērā par asins nodošanas reizi.

Uzdevuma ietvaros sniegts finansiāls atbalsts vairāku biedrību organizētiem pasākumiem, kas veicina veselības aprūpes pieejamību un kvalitāti:

- atbalsts Latvijas Rehabilitācijas profesionālo organizāciju apvienībai, līdzfinansējot Biedrības organizēto konferenci „Agrīna bērnu rehabilitācijas organizēšana un individuālie rehabilitācijas plāni bērniem un pieaugušajiem prognozējamās invaliditātes gadījumā”, to apmeklēja 491 persona,
- atbalsts Nodibinājumam „Bērnu slimnīcas atbalsta fonds”, līdzfinansējot sirds ķirurga apmācības ārvalstīs,
- atbalsts Biedrības „Latvijas Anesteziologu un reanimatologu asociācija” rīkotajam 5. Nacionālajam kongresam, kurā piedalījās 412 speciālisti, tai skaitā 350 no Rīgas,
- atbalsts Nodibinājumam „Bērnu veselība – mūsu nākotne”, līdzfinansējot izdevumus žurnāla „Latvijas ārsts” pielikuma speciālizlaiduma „Bērnu klīniskās Universitātes slimnīcas novietnei Gaiļezers – 30” izdošanai, kurā sabiedrība tika informēta par Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca” (RAKUS) Gaiļezers pieejamajiem veselības aprūpes un veicināšanas pakalpojumiem, par ārstiem un speciālistiem un plānotajiem uzlabojumiem,

- atbalsts Paula Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas biedrības organizētajai Starptautiskajai medicīniskajai konferencei „Trombozes un antikoagulanti”. Tajā tika sniegta aktuālākā informācija speciālistiem par trombozēm, to ārstēšanu, profilaksi, tai skaitā trombožu profilaksi grūtniecēm. Konferencē piedalījās 820 personas, tai skaitā 635 speciālisti no Rīgas.

Saskaņā ar RD 2007. gada 3. jūlija saistošajiem noteikumiem Nr.84 „Noteikumi par Rīgas pilsētas pašvaldības sociālajiem pabalstiem” tiek piešķirts pabalsts veselības aprūpei, kas ietver: personai, kura saņem vecuma vai invaliditātes pensiju vai valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu, – pabalstu pacienta iemaksu segšanai; pabalstu zāļu un medicīnisko līdzekļu, kuri iekļauti kompensējamo zāļu sarakstā, iegādes izdevumu daļas (t. i., valsts nekompensētās daļas) samaksai; pensionāriem un invalīdiem ar slimību izraisītu vidēju un smagu inkontinenci, kuriem nav tiesību šos līdzekļus saņemt kā kompensētos medicīniskos līdzekļus, – pabalstu inkontinences līdzekļu iegādei. 2011. gadā pabalsts piešķirts 4536 personām (vidēji vienai personai LVL 56,63 apmērā).

Lai uzlabotu veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību rīdniekiem ar RP līdzfinansējumu tika turpināti 2010. gadā uzsāktie 4 ERAF projekti veselības aprūpē, kuru ietvaros darbības tika veiktas četrās RP SIA – „Rīgas dzemdību nams”, „Rīgas 2. slimnīca”, „Rīgas 1. slimnīca” un „Ādas un seksuāli transmisīvo slimību klīniskais centrs”.

U5.3. Uzlabot slimību profilaksi, popularizēt veselīgu dzīvesveidu

Uzdevuma ietvaros pārskata gadā īstenota 2. – 3. klašu skolēnu peldētapmācības programma. To apguvuši 4348 skolēni.

No biedrības „DIA+LOGS”, atbalsta centrs visiem, kurus skar HIV/AIDS” pirkti Cilvēka imūndeficīta vīrusa jeb HIV profilakses un psiho-sociālie pakalpojumi narkotisko vielu lietotājiem un to kontaktpersonām gan pakalpojuma sniedzēja telpās, gan Rīgas pilsētas priekšpilsētās (rajonos) mikroautobusā, kurš brauc pa noteiktu maršrutu, apmeklējot injicējamo narkotiku lietotāju pulcēšanās vietas. Sniegtas 665 HIV konsultanta konsultācijas, 1017 sociālā darbinieka konsultācijas, 829 psihologa konsultācijas, apmainītas 205 943 šļirces, izsniegti 45 518 prezervatīvi.

Līdzfinansēti biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts” izdevumi četru Veselības istabu darbības nodrošināšanai. Rezultātā Rīgā četrās Veselības istabās (Brīvības ielā 237/2, Aptiekas ielā 8, Aglonas ielā 35/3 un Gaiziņa ielā 7) sniegtas konsultācijas par fizisko un garīgo veselību sociālam atstumtības riskam pakļautām iedzīvotāju grupām. Sniegta palīdzība 6148 personām.

Ar dažādu aktivitāšu un izglītības pasākumu kopumu (lekcijas, semināri, diskusijas, grupu nodarbības jauniešiem un pieaugušajiem un apmācības speciālistiem) veikta primārā profilakse skolēniem, speciālistiem (mediķiem, policistiem, sociālajiem darbiniekiem, pedagogiem), koledžu studentiem un vecākiem. Kopā 2011. gadā novadītas 804 grupas, 1944 nodarbības piedalījās 17 587 personas.

Noorganizēti 15 publiski pasākumi, semināri un apaļā galda diskusijas sabiedrības un speciālistu informēšanai par jautājumiem, kas saistīti ar sabiedrības veselību, veselības veicināšanu un slimību profilaksi.

Izveidota izglītojoša interaktīva spēle bērniem un jauniešiem par veselīgu dzīvesveidu „Rinko”, kas paredzēta visām Rīgas vispārizglītojošām skolām.

Organizēts radošo darbu konkurss atkarību slimību profilaksei skolēniem „Es gribu Jums pateikt...” – izdoti 600 vēstuļu albumu eksemplāri, kuri izdalīti Rīgas vispārizglītojošās skolās.

U5.4. Organizēt un atbalstīt tautas sporta pasākumus dažādām mērķa grupām

2011. gadā īstenots konkurss „Par finansiālu atbalstu Rīgas pilsētai nozīmīgu sporta projektu un sporta sacensību organizēšanai”. Rezultātā atbalstīti 50 projekti. Bērnu, jaunatnes un tautas sporta attīstībā kā nozīmīgi sporta pasākumi tika organizētas pavasara stafetes skolām, klubiem un darba kolektīviem, RD kausa izcīņas sacensības krosa stafetēs izglītības iestāžu komandām, sporta pasākumi invalīdiem (sadarbībā ar biedrībām „Apeirons” un „Optimists”, Latvijas Paralimpisko komiteju), Rīgas Nordea maratons (sadarbībā ar Porter Novelli), sacensībās piedalījies rekordliels dalībnieku skaits – 16 358 skrējēji no 45 valstīm, Rīgas 28.starptautiskais velomaratons (sadarbībā ar I.Japiņa sacensību aģentūru) – sacensību dalībnieku rekordskaits – 2514 riteņbraucēji, XII Starptautiskās sacensības mākslas vingrošanā „Baltijas aplis” (piedalījās 19 pasaules vadošās vingrotājas no 19 valstīm), Starptautiskās sacensības sporta dejās „Rīgas domes kauss 2011” (106 deju pāri no 20 valstīm) un Pasaules čempionāts standartdejās jauniešiem (61 deju pāris no 33 valstīm) sporta deju festivāla „Baltic Grand Prix 2011” ietvaros (kopā 1600 pāru no ASV, Kanādas, Japānas un Eiropas valstīm), Rīgas pilsētas publiskās slidotavas darbība 2011. gada janvārī – martā (apmeklētāju skaits – vairāk nekā 24 200).

Organizēts Rīgas pilsētas konkurss „Rīgas sporta laureāts 2011”. balvas pasniegtas 10 nominācijās – labākais sportists/sportiste, paraolimpiskais sportists, sporta spēļu komanda, ekipāža/komanda, treneris, sporta darba organizators skolā, gada notikums sportā, kā arī „Uzlecošā zvaigzne sportā” un nominācija „Par mūža ieguldījumu sportā”.

Uzdevuma ietvaros tika organizētas un nodrošinātas treniņu nodarbības aktīvās atpūtas zonā pie Daugavas promenādes Kaņieru ielas galā un pie Maskavas ielas 264. Vakarbuļļu pludmalē 2011. gadā norisinājās nūjošanas un ģimenes sporta festivāls.

Visdažādākie sporta pasākumi notika Mežaparkā ar SIA „Rīgas meži” atbalstu - „Mežaparks nūjo”, Veselības diena, Bērnu aizsardzības dienai veltīts pasākums – radošās un aktīvās atpūtas festivāls ģimenēm „Mazā stiprinieka piedzīvojumi”, tautas skrējieni „Zelta keda”, sporta pasākums „Rīpo Rīga”, maratons „Rīga Run 2011”, vasaras skriešanas programmas „Bauda skriet Mežaparkā!” u. c.

2011. gadā pirmo reizi Rīgā notika pasākums „Rīgas sporta nakts”. Tā mērķis ir pievērst jauniešus sporta aktivitātēm, palīdzot izvēlēties sev vispiemērotāko sporta veidu. Sarīkojuma laikā trīs Rīgas parkos bija sastopami dažādu sporta veidu pārstāvji, kuri uzstājās ar paraugdemonstrējumiem, notika dažādi konkursi un sacensības, rosinot jauniešus vairāk nodarboties ar sportu.

U5.5. Veicināt sporta organizāciju darbību

Uzdevuma ietvaros veicināta SIA „Rīgas meži” sadarbība ar bērnu un jauniešu centru „Laimīte”, InLine hokeja federāciju, LSAF biedrību „Par stipru Latviju”, „Nūjotāju klubu”, „Māmiņu klubu”, Rīgas riteņbraukšanas skolu.

U5.6. Veicināt sporta un aktīvās atpūtas infrastruktūras sakārtošanu un attīstību

2011. gadā uzsākta rekonstruētā un daļēji labiekārtotā RP sporta bāzes „Sporta komplekss „Arkādija”” stadiona ekspluatācija, līdz ar to uzlabota rīdzinieku pieejamība futbola, vieglatlētikas, regbija un citu sporta veidu aktivitātēm.

Izbūvēts ielu vingrošanas sporta laukums Maskavas ielā 262 aiz skolas pie Daugavas promenādes, kur katru nedēļas nogali darbojas ap 40 jauniešu. Mežaparkā izveidots āra volejbola laukums un izbūvēta BMX trase.

Rīgas pašvaldības bērnu un jauniešu centra struktūrvienībā „Imanta” tika atklāts jauns futbola laukums.

U5.7. Atbalstīt augstu sasniegumu sportu

RP pārskata gadā noslēdza sadarbības līgumu ar SIA „Latvijas olimpiskā vienība” par finanšu atbalstu augsta līmeņa sportistu – rīdzinieku līdzdalības nodrošināšanai pasaules un

Eiropas mēroga čempionātos. RP ir pirmā, kas noslēgusi šāda veida līgumu. Līgums nosaka, ka tiks atbalstīti 28 augsta līmeņa Rīgas sportisti, kuri ir Latvijas olimpiskās vienības sastāvā cīņās, džudo, boksa, modernās piecīņas, kanoe, riteņbraukšanas, vieglatlētikas, vingrošanas un volejbola disciplīnās.

RD institūcijas, kas 2011. gadā veica aktivitātes mērķa ietvaros ir Labklājības departaments, Izglītības, kultūras un sporta departaments, Rīgas Austrumu izpilddirekcija, Rīgas Pārdaugavas izpilddirekcija un SIA Rīgas meži.

Budžets

RP veselības aprūpes sistēmas finansējums tiek piešķirts saskaņā ar likuma „Par pašvaldībām” noteiktajām autonomajām funkcijām nodrošināt veselības aprūpes pieejamību, kā arī veicināt iedzīvotāju veselīgu dzīvesveidu un sportu.

Budžeta izdevumi veselībai 2011. gadā bija LVL 1 378 700, kas ir gandrīz 9 reizes vairāk salīdzinājumā ar 2010. gadu.

2011. gadā piedzimšanas pabalsts izmaksāts 6139 jaundzimušajiem rīdziniekiem LVL 613 900 apmērā.

Secinājumi

Rīgas attīstības centrā ir rīdzinieks un visām pilsētas darbībām jābūt pakārtotām, lai cilvēks Rīgā jūtas labi – ir vesels, atbalstīts, aprūpēts.

Daudzas lietas ar ilgstoši paliekošu labumu pilsētā var izdarīt pašvaldībai, sadarbojoties ar biedrībām un nevalstiskajām organizācijām, sevišķi tādu mērķu sasniegšanā, kuru īstenošanai ar pašvaldības iniciatīvu un finansējumu ir par maz. Šā mērķa īstenošana to lieliski parāda – daudz kvalitatīvu konferenču veselības jomā, sporta pasākumu atbalsts un citas iniciatīvas ir tikušas veiktas, īstenojot tieši dažādus sadarbības projektus.

Pozitīvi vērtējams fakts, ka 2011. gadā turpina darboties 11 RP profesionālās ievirzes sporta izglītības iestādes.

Lai iedzīvotāji neslimotu, pašvaldībai ir jānodrošina priekšnosacījumi, lai iedzīvotāji varētu savu veselību kvalitatīvi uzturēt. Jāplāno jaunas brīvi pieejamas sportošanas vietas, kā arī jāsakārto tādas vietas, kuras pieejamas jebkādam brīvā laika aktivitātēm svaigā gaisā, piemēram, meža takas, kurās iespējams nūjot, braukt ar velosipēdu vai ziemā slēpot. Ziemā ļoti

populāra ir slēpošanas trase pie Uzvaras pieminekļa, nepieciešams līdzīgus projektus īstenot arī citās Rīgas apkaimēs.

Aktīvas un veselīgas sabiedrības veidošanā pašvaldība veic virkni dažādu aktivitāšu – pilsētā katru nedēļas nogali norisinās dažādi pasākumi un ikviens var izvēlēties sev piemērotāko.

Nozares eksperta viedoklis

Signe Dobelniece, *Dr.phil. soc. darbā, asociētā profesore Latvijas Lauksaimniecības universitātē*

Izvirzītas mērķis drīzāk ir jāaplūko kā process, kas ietver sevī virzību uz ģimenisku, veselīgu un aktīvu sabiedrību, nevis kā rezultāts, jo par mūsdienu sabiedrību ir problemātiski runāt kā par ģimenisku un veselīgu sabiedrību.

Neskatoties uz daudzajiem pasākumiem un relatīvi lielo finansiālo ieguldījumu, kas pēdējā gadā ir vairākkārtīgi pieaudzis (gandrīz deviņas reizes), mūsdienu sabiedrībā problēmas gan ar ģimeni, gan veselības saglabāšanu un atjaunošanu joprojām pastāv.

Dzimstības veicināšanai tiek izmaksāts vienreizējs pabalsts sakarā ar bērna piedzimšanu. Nenoliedzami, tas sniedz materiālu atbalstu, kas īpaši svarīgs ir ģimenēm ar zemākiem ienākumiem. Bet jāatzīst, ka tas nav pietiekami, lai uzlabotu dzimstības rādītājus, jo ir nepieciešams nodrošināt ilgtermiņa atbalstu ģimenēm ar bērniem, piemēram, visiem bērniem garantēt vietu pirmsskolas izglītības iestādē (bērnu dārzā), veicināt ģimenei draudzīgas vides veidošanu.

Atzinīgi vērtējams pašvaldības veikums veselīga dzīvesveida popularizēšanā un dažādu sporta pasākumu organizēšanā, sporta organizāciju darbības veicināšanā un aktīvās atpūtas infrastruktūras attīstīšanā. Pozitīvi, ka pašvaldības atbalsts tiek sniegts dažādu vecuma grupu pārstāvjiem, dažādam fizisko un sportisko aktivitāšu līmenim – no pastaigu takām līdz augstu sasniegumu sportam, ka tiek nodrošināta infrastruktūra sportiskām aktivitātēm un sniegta iespējas visiem, kas vēlas nodarboties ar kādu sev piemērotu aktivitāti. Tomēr šajā jomā vēl ir iespējas tālākai attīstībai, jo aktīvās atpūtas vietu, kas palīdz cilvēkiem saglabāt un atjaunot veselību un uzturēt sevi labā fiziskā formā, pilsētā nevar būt par daudz. Sevišķi svarīgi, ka tiek dota iespēja ģimenēm piedalīties veselīga dzīvesveida un dažādās sportiskās aktivitātēs, tādējādi radot aktīvas sabiedrības sinerģisku efektu ar ģimeniskas sabiedrības attīstīšanu un nostiprināšanu.

Stratēģiskā mērķa M5 „Ģimeniska, veselīga un aktīva sabiedrība” rādītāji

Rādītājs	Datu avots	Iepriekšējo periodu vērtības, gads								Tendence pret iepriekšējo gadu	Tendence pret iepriekšējo gadu vidējo rādītāju	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens
Dabiskais pieaugums uz 1000 iedzīvotājiem	CSP	2004 -4,2	2005 -3,8	2006 -3,7	2007 -3,2	2008 -2,2	2009 -2,5	2010 -3,5	2011 -3,8	↓	↓	Pieaug
Mājsaimniecības vidējais lielums (mājsaimniecības locekļu vidējais skaits)	CSP	2004 2,4	2005 2,38	2006 2,42	2007 2,38	2008 2,39	2009 2,35	2010 2,4	2011 2,4	⇒	↑	Pieaug
Vidējais bērnu skaits mājsaimniecībā	CSP	2004 0,41	2005 0,39	2006 0,39	2007 0,39	2008 0,38	2009 0,4	2010 0,4	2011 0,4	⇒	↑	Pieaug, nav zemāks par vidējo Latvijā
Mājsaimniecību, kas sastāv no viena pieaugušā ar bērniem, īpatsvars (% no mājsaimniecību kopskaita)	CSP	2004 3,8%	2005 3,7%	2006 4,5%	2007 4,6%	2008 3,6%	2009 3,6%	2010 4,0%	2011 3,8%	↓	↓	Samazinās uz mājsaimniecību, kas sastāv no diviem pieaugušajiem ar bērnu rēķina
Mājsaimniecību, kas sastāv no vienas personas, īpatsvars (% no mājsaimniecību kopskaita)	CSP	2004 24,8%	2005 25,9%	2006 23,5%	2007 26,2%	2008 30,2%	2009 30,5%	2010 31,2%	2011 30,7%	↓	↑	Samazinās uz mājsaimniecības locekļu skaita pieauguma rēķina
Reģistrēto laulību skaits uz 1000 iedzīvotājiem	CSP	2004 5,3	2005 6,2	2006 7,2	2007 7,3	2008 6,0	2009 4,8	2010 4,5	2011 5,5	↑	↓	Pieaug
Šķirto laulību skaits uz 1000 iedzīvotājiem	CSP	2004 2,7	2005 3	2006 3,6	2007 3,5	2008 3,0	2009 2,5	2010 2,4	2011* -	↓	↓	Samazinās
Jaundzimušo vidējais paredzamais mūža ilgums:	CSP	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011			
sievietēm		77,8	77,4	76,8	76,5	78,6	78,1	78,4	78,4	↑	↑	Pieaug
vīriešiem		67,9	67,4	66,55	66,62	67,8	68,3	68,8	68,8	↑	↑	Pieaug
Zīdaiņu mirstība uz 1000 dzīvi dzimušajiem	CSP	2004 6,1	2005 6	2006 5,2	2007 6,2	2008 5,1	2009 6,1	2010 5,0	2011 5,0	⇒	↓	Samazinās
Saslimstība ar narkotisko un psihisko vielu atkarību	CSP	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011			
- gada beigās uzskaitē esošo personu skaits uz 100 000 iedzīvotājiem		195,4	167,5	184,9	214,1	242,7	249,9	261,0	251,1	↓	↑	Samazinās
Saslimstība ar alkoholismu	CSP	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011			
- gada beigās uzskaitē esošo personu skaits uz 100 000 iedzīvotājiem		681,2	726,9	807,1	836,7	826,9	730,6	603,5	539,4	↓	↓	Samazinās
HIV inficēšanās gadījumu skaits (uz 100 000 iedzīvotājiem)	CSP	2004 32,6	2005 27,5	2006 30,3	2007 35,1	2008 31,5	2009 25,2	2010 24,9	2011 31,4	↑	↑	Samazinās
Nāves gadījumi, kuru cēlonis ir asinsrites (sirds un asinsvadu) slimības, uz 100 000 iedzīvotājiem	CSP	2005 714,8	2006 743	2007 757,2	2008 705,5	2009 655,2	2010*** 677,8	2011*** 707,7		↑	↓	Samazinās

Tendence	↑	↓	↑	↓	⇒
Novērtējums	Pieaugums ar pozitīvu vērtējumu	Samazinājums ar pozitīvu vērtējumu	Pieaugums ar negatīvu vērtējumu	Samazinājums ar negatīvu vērtējumu	Nav notikušas izmaiņas

*Saskaņā ar Valsts statistiskās informācijas programmu no 2011.gadā netiek apkopoti šķirto laulību statistikas rādītāji teritoriālā dalījumā.

**No 2008. gada netiek apkopoti dati par jaundzimušo vidējo paredzamo mūža ilgumu teritoriālā dalījumā. Dati sniegti par Latviju.

***Slimību profilakses un kontroles centrs